

Vlinder

groep 3 · Tekstanalyse

Tekstanalyse | Vlinder

1. Basisgegevens

Titel: Vlinder

Auteur(s): Boudewijn de Groot & Jaco van der Steen

Illustrator: Mark Janssen

Genre: Verhalend gedicht

Tekstsoort: Gedicht

Leeftijd: 6-12 jaar

Thema's: Natuur, verwondering, dromen, tevredenheid, vrijheid

Domein: Natuur en klimaat

2. Samenvatting

Een ik-persoon fantaseert over hoe fijn het zou zijn om een vlinder te zijn. Hij droomt van een rustig bestaan in de zon, zonder verplichtingen. Halverwege het gedicht krijgt de vlinder zelf een stem en blijkt dat hij juist gelukkig wordt van het vliegen van bloem naar bloem. Door deze onverwachte perspectiefwisseling ontdekt de lezer dat geluk voor iedereen iets anders kan betekenen.

3. De kern van de tekst

Het grote idee

Mensen verlangen soms naar het leven van een ander, maar bekijken dat vooral vanuit hun eigen wensen en verwachtingen. Pas wanneer je ook het perspectief van de ander leert kennen, ontdek je dat geluk voor iedereen iets anders betekent.

Mogelijke boodschap

- Geluk ziet er voor iedereen anders uit.
- Kijk niet alleen vanuit je eigen perspectief.
- Iedereen heeft zijn eigen manier van leven.
- Wat voor de één prettig is, hoeft dat voor een ander niet te zijn.

4. Wat vraagt deze tekst van de lezer?

Dit gedicht vraagt de lezer niet alleen om de woorden te lezen, maar vooral om de sfeer te ervaren, de verbeelding te gebruiken en zich open te stellen voor verschillende perspectieven. De lezer wordt uitgenodigd om mee te fantaseren met de ik-persoon en vervolgens verrast te worden door de stem van de vlinder. Het gedicht nodigt uit om stil te staan bij verlangens, geluk, vrijheid en tevredenheid.

De tekst vraagt de lezer om:

- aandachtig te kijken naar illustratie en sfeer;
- de poëtische taal te ervaren;
- zich in te leven in verschillende perspectieven;
- te fantaseren;
- na te denken over de diepere betekenis van het gedicht.

5. Tekstopbouw

Structuur

Het gedicht begint met een fantasie van de ik-persoon. Daarna volgt een onverwachte perspectiefwisseling wanneer de vlinder zelf aan het woord komt. Hierdoor krijgt de lezer nieuwe informatie en verandert de betekenis van het gedicht.

Opvallende kenmerken

- perspectiefwisseling;
- dialoog;
- humor;
- verrassende wending;
- open einde.

6. Taal

Mooie woorden en uitdrukkingen

- fladderen
- van hot naar her
- lekker tukkie doen
- on vervulde wens
- stoutste dromen

- laat mij m'n gang maar gaan
- dood vervelen

Mooie zinnen

"Lekker rustig in de zon."

Een eenvoudige zin die direct een gevoel van rust oproept.

"Alleen in mijn stoutste dromen."

Een beeldende uitdrukking die de fantasie versterkt.

"Laat mij m'n gang maar gaan."

Een krachtige uitspraak die de eigenheid van de vlinder benadrukt.

Moeilijke woorden of begrippen

- fladderen
- on vervulde wens
- bezwaar
- stoutste dromen
- van hot naar her

7. Literaire kenmerken

De tekst bevat verschillende literaire kenmerken die het gedicht krachtig maken.

- rijm;
- ritme;
- herhaling;
- beeldende taal;
- humor;
- dialoog;
- tegenstelling;
- perspectiefwisseling.

8. Schrijverskeuzes

De schrijver maakt bewust keuzes die de betekenis van het gedicht versterken.

Perspectiefwisseling

Halverwege krijgt de vlinder zelf een stem. Hierdoor ontdekt de lezer dat dezelfde situatie vanuit een ander perspectief heel anders wordt beleefd.

Humor

De ik-persoon spreekt zichzelf tegen wanneer hij eerst zegt rustig te willen blijven zitten en later juist overal naartoe wil vliegen.

Dialoog

Door de vlinder te laten spreken ontstaat een verrassende wending.

Tegenstelling

De mens verlangt naar rust.

De vlinder verlangt juist naar beweging.

Deze tegenstelling vormt de kern van het gedicht.

9. Illustratie

De illustratie ondersteunt en verdiept het gedicht.

Opvallende kenmerken

- de vlinder is veel groter afgebeeld dan het kind;
- warme kleuren overheersen;
- bloemen en natuur vullen de illustratie;
- de sfeer is dromerig en rustig.

Gesprekspunten

- Waarom is de vlinder zo groot?
- Waarom lijkt het kind zo klein?
- Welke sfeer roept de illustratie op?
- Wat vertelt de illustratie dat niet letterlijk in de tekst staat?

10. Wereldkennis

Deze tekst biedt mogelijkheden om kennis op te bouwen over:

- vlinders;

- insecten;
- nectar;
- bloemen;
- leefomgeving van vlinders;
- levenscyclus van een vlinder.

11. Emoties

Gevoelens die in de tekst voorkomen:

- verwondering;
- verlangen;
- rust;
- plezier;
- vrijheid;
- tevredenheid.

12. Verwondervragen

De tekst roept vragen op zoals:

- Zou jij een vlinder willen zijn?
- Waarom wil de ik-persoon juist een vlinder zijn?
- Kan een vlinder moe worden?
- Waarom praat de vlinder ineens?
- Zou jij liever altijd bezig zijn of juist rustig willen zitten?

13. Denk vragen

De tekst nodigt uit tot verder denken.

Bijvoorbeeld:

- Waarom verlangen mensen soms naar iets wat zij niet hebben?
- Wanneer ben jij gelukkig?
- Kun je gelukkig zijn zonder altijd bezig te zijn?
- Wie heeft volgens jou gelijk: de ik-persoon of de vlinder?

- Kan geluk voor iedereen iets anders betekenen?

14. Mogelijke verbindingen

Andere vakgebieden

- natuur;
- biologie;
- filosofie;
- kunstzinnige vorming.

Andere rijke teksten

- gedichten over dieren;
- verhalen over dromen;
- teksten over natuur;
- teksten over vrijheid.

15. De parels van de tekst

1. De perspectiefwisseling

Halverwege krijgt de vlinder zelf een stem. Hierdoor verandert de betekenis van het gedicht volledig.

2. De tegenstelling

De mens verlangt naar rust, terwijl de vlinder juist gelukkig wordt van beweging. Deze tegenstelling vormt de kern van de boodschap.

3. De illustratie

De illustratie versterkt de verwondering door de enorme vlinder tegenover het kleine kind te plaatsen. Samen met de warme kleuren en de dromerige sfeer nodigt zij de lezer uit om zich in de fantasiewereld van het gedicht te verplaatsen.